

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3285/2024. (VII. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VI.20.599/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük (dr. Pesta János ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján. Az indítványozók a Gödöllői Járásbíróság 8.P.21.629/2021/41. számú ítélete, a Gödöllői Járásbíróság 8.P.21.629/2021/52. számú végzése, a Budapest Környéki Törvényszék 2.Pkf.52.508/2022/5. számú végzése, illetve a felülvizsgálati bírósággént eljáró Kúria Pfv.VI.20.599/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását, valamint megsemmisítését kérték.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye és a panasz az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] Az I. rendű alperes önkormányzat a II. rendű alperes kivitelezővel kötött vállalkozási szerződés alapján közterületi felújítást végzett, amely az indítványozók tulajdonában álló családi házas ingatlan előtti területet is érintette. A felújítás során az érintett ingatlan előtti járda kiszélesítésével megszűnt az indítványozók által gépjárművel való parkolásra használt beugró rész, illetve az úttest és a járda közötti rézsú. A járda és a gépkocsi beálló közötti szintkülönbség felújítást megelőző mértékére – a rendelkezésre álló bírósági iratok alapján – pontos ismeret nem állt rendelkezésre, de az megállapítható volt, hogy korábban is érzékelhető szintkülönbség állt fenn. A járdaszint magassága a felújítást követően sem érte el a gépkocsibeálló kapujának szintjét, azok között 13-16 centiméteres különbség alakult ki. Ezen felül az útépités idején az ingatlan több helyiségének falában és padlójában több méter hosszúságú repedések keletkeztek.
- [4] Az indítványozók keresetet nyújtottak be a Gödöllői Járásbírósághoz. Elsődleges kereseti kérelmükben kérték a bíróságot, hogy kötelezze az alpereseket arra, hogy az ingatlanuk előtti út- és járdaszakaszt úgy építsék át, hogy az a mozgáskorlátozott II. rendű felperes indítványozó számára biztonságosan és önállóan járható legyen, és a járda hosszirányú lejtése megfelelően az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm.rendeletben foglaltaknak. Megismételt eljárásban a Gödöllői Járásbíróság 8.P.21.629/2021/41. számú ítéletével (a továbbiakban: Ítélet) az indítványozók kereseti kérelmeit elutasította.
- [5] Az Ítélet ellen az indítványozók fellebbezést nyújtottak be, melyet az elsőfokon eljáró Gödöllői Járásbíróság 8.P.21.629/2021/52. számú végzésével (a továbbiakban: Elsőfokú Végzés) hivatalból elutasított, mert a fellebbezés nem felelt meg a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 235. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek, érdemi elbírálásra alkalmatlan volt. Az elsőfokú bíróság felhívta az indítványozókat, hogy a rPp. idézett bekezdése alapján adják elő fellebbezésükben, hogy a határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kérik. A felhívás szerint az indítványozók fellebbezésükben „elsődleges” kérelemként kizárólag az Ítélet hatályon kívül helyezését kérték, míg másodlagos fellebbezési kérelmet nem jelöltek meg, továbbá a kérelem és az indoklás sem állt összhangban. Az Elsőfokú Végzés alapján az indítványozók egyetlen beadványukban sem tettek eleget a Gödöllői Járásbíróság felhívásának, a fellebbezésük a felhívást követően sem tartalmazott határozott fellebbezési kérelmet.
- [6] A Budapest Környéki Törvényszék 2.Pkf.52.508/2022/5. számú végzésével (a továbbiakban: Másodfokú Végzés) helybenhagyta az Elsőfokú Végzést. Az indítványozók a jogerős Másodfokú Végzéssel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő, melyet a Kúria Pfv.VI.20.599/2023/2. számú végzésével (a továbbiakban: Kúria Végzése) a rPp. 273. § (2) bekezdés a) pontja alapján hivatalból elutasított.
- [7] 1.2. Az indítványozók ezt követően terjesztették elő – az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívása folytán hiánypótlással kiegészített – alkotmányjogi panaszukat, melyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való joguk sérelmét állították.

- [8] Az indítványozók az egyes támadott döntésekkel szembeni panaszuk előadását megelőzően idézték az Alkotmánybíróság 20/2017. (VII. 18.) AB határozatát hivatkozó 23/2018. (XII. 28.) AB döntést, utalva az Alkotmánybíróság hatáskörére. Az indítványozók következtetése szerint az alkotmányjogi panaszeljárásból történő kizárás nem vonatkozik az eljárásjogi tények megállapítására, a vonatkozó bizonyítékok értékelésére, illetve ezek alkotmánybíróági felülvizsgálatára.
- [9] A hiánypótlással kiegészített alkotmányjogi panasz szerint az indítványozók a támadott négy bírósági határozat közül három határozat megsemmisítését azok indokai miatt kérik. Álláspontjuk szerint a határozatok indokolása sérti az indítványozók tisztességes bírósági eljáráshoz, a tisztességes indokoláshoz fűződő jogát.
- [10] Az indítványozók szerint az Ítélet egy ügydöntő ténybeli megállapítása önkényes és nem tisztességes, amely sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot. Meglátásuk szerint úgy foglal állást az Ítélet a II. rendű felperes indítványozó mozgáskorlátozottságában, hogy azt eljárási irat, így a helyszíni tárgyalás jegyzőkönyve nem rögzíti. Az Ítélet ennek következtében olyan bizonyítékokra hivatkozik, amely a hivatkozott bírósági észlelést nem tartalmazza.
- [11] Az Elsőfokú, illetve a Másodfokú Végzés alaptörvény-ellenességét az indítványozók a bíróságot terhelő indokolási kötelezettség teljesítésében látták. Álláspontjuk szerint a döntések indokolása ellentétes a 7/2013. (III. 1.) AB határozatban az indokolási kötelezettségre meghatározott követelményekkel. Az indítványozók előadták, hogy az Elsőfokú Végzés egyetlen indok alapján utasította el fellebbezésüket, nevezetesen hogy a hiánypótlásra történő felhívásra az indítványozók egyáltalán nem tettek nyilatkozatot. Az indítványozók szerint a bíróság nem foglalkozott azzal, hogy a hiánypótlásra történő felhívásra adott nyilatkozatukban fellebbezési kérelmüket megváltoztatták, melyben kizárólag az Ítélet hatályon kívül helyezését kérték. Ezzel a Gödöllői Járásbíróság éppen a számonkért nyilatkozat tartalmát hagyta figyelmen kívül, amely következtében az Elsőfokú Végzés nem felel meg a tisztességes eljárás legminimálisabb követelményének. A Másodfokú Végzés esetén az indítványozók szintén állították az indokolási kötelezettség minimális követelménye teljesülésének hiányát. Meglátásuk szerint a Másodfokú Végzés iratellenes indokolást tartalmaz, mert megváltoztatott fellebbezésükben kizárólag az Ítélet hatályon kívül helyezését kérték, míg a döntés indokolása alapján a fellebbezés „egyáltalán nem tartalmazott előadást arra, hogy fellebbezési kérelmük nem elsődlegesen, hanem kizárólagosan, csak az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányul”.
- [12] Az indítványozók az Alkotmánybíróság főtítkárságának hiánypótlásra történő felhívását megelőzően állították a Kúria Végzésének tisztességtelenségét, mert a Kúria indokolásában egyáltalán nem tért ki a felülvizsgálati kérelem által előhívott, a felülvizsgálat jogszerűségét igazoló érvekre. Az indítványozók korábbi gyakorlaton alapuló meglátása szerint a Kúriának ítéletnek kellett volna tekintenie a Másodfokú Végzést, és a felülvizsgálatot érdemben le kellett volna folytatnia. Ugyanakkor a Kúria a felülvizsgálati kérelem erre vonatkozó érveit figyelmen kívül hagyta, és döntését sem indokolta meg megfelelően. Ugyanakkor a hiánypótlással kiegészített alkotmányjogi panasz szerint „[a] megsemmisítendő negyedik határozat, a Felülvizsgálati Végzés megsemmisítésének indoka nem a benne foglalt valamely eljárásjogi ténymegállapítás tisztességtelen volta, mert az indítvány egyáltalánban nem foglalkozik a Felülvizsgálati Végzés indokaival, sőt egyáltalánban tisztességtelenségével sem. A vele szemben kért megsemmisítés indoka az, hogy a Felülvizsgálati Végzés olyan bírói határozatok hatályát tartotta fenn, amelyeknek megsemmisítését kérik panaszosok” (alkotmányjogi panasz 14. oldal). Az indítványozók szerint azért nem maradhat fenn a Kúria Végzése, mert az a tisztességtelen Első és Másodfokú Végzést meghagyta hatályában. „Ha ugyanis a Másodfokú Végzés tisztességtelensége okán megsemmisítendő, akkor e tárgyat vesztve, a Felülvizsgálati Végzés sem kerülheti el az alkotmányjogi okból való megsemmisítését” (alkotmányjogi panasz 18. oldal).
- [13] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [14] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézhezvételétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozók jogi képviselője a Kúria Végzését 2023. október 29. napján vette kézhez. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók a 2023. december 22. napján benyújtott alkotmányjogi panaszukat a Kúria Végzésével szemben határidőben terjesztették elő.
- [15] Az indítványozók jogi képviselővel járnak el, a jogi képviselő az alkotmánybíróági eljárásra vonatkozó meghatalmazását csatolta.

- [16] 2.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozók Alaptörvényben biztosított jogát sérti [a) pont], továbbá a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [b) pont].
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók mint az alkotmányjogi panaszra okot adó per feleperesei, jogosultnak és érintettnek is tekinthetők.
- [18] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített jog Alaptörvényben biztosított jognak tekintendő, ezért az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feltételnek. Az indítványozók kimerítették rendes jogorvoslati lehetőségeiket [Abtv. 27. § (1) bekezdés b) pont], továbbá éltek a felülvizsgálati kérelem előterjesztésének jogával is. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 32. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz esetében a jogorvoslati lehetőség kimerítésének a kötelezettsége nem vonatkozik a felülvizsgálatra mint rendkívüli jogorvoslatra. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz ezért a jogerős döntéssel szemben akkor is benyújtható, ha törvény felülvizsgálati kérelem benyújtását is lehetővé teszi, de az indítványozó ezzel a lehetőséggel nem él.
- [19] A rPp. 273. § (2) bekezdés a) pontja szerint a felülvizsgálati kérelmet a Kúria az eljárás bármely szakában akkor is hivatalból elutasítja, ha a felülvizsgálati kérelemnek nincs helye. Az indítványozók felülvizsgálati kérelmét a Kúria ez alapján hivatalból utasította el, mert a Másodfokú Végzés nem minősült az ügy érdemében hozott végzésnek, és nem tartozott azon nem érdemi végzések közé sem, amelyek ellen a felülvizsgálat a rPp. 270. § (3) bekezdése alapján megengedett lett volna. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a Kúriának az a döntése, amelyben megállapítja, hogy felülvizsgálati eljárásra nincs lehetőség, az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül {3342/2022. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [17]; 3384/2022. (X. 12.) AB végzés, Indokolás [21]}. Az Ügyrend 32. §-a alapján amennyiben a Kúria nem érdemi döntést hoz, az Alkotmánybíróság az alapügyben hozott bírói döntést két esetben vizsgálhatja: (i) ha az indítványozók a jogerős döntést a felülvizsgálati kérelemmel egyidejűleg – az Abtv. szerinti határidőben – alkotmányjogi panasszal is megtámadták, vagy (ii) ha a Kúria döntését mérlegelési jogkörben hozta meg.
- [20] A Kúria végzésében a felülvizsgálati kérelmet a rPp. mérlegelést nem engedő, imperatív rendelkezése alapján utasította el. Ezért az Alkotmánybíróságnak külön kellett vizsgálnia, hogy a Másodfokú Végzés esetén teljesült-e az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő. Az indítványozók jogi képviselője a Másodfokú Végzést 2023. április 5. napján vette át, míg az alkotmányjogi panaszt az indítványozók 2023. december 22. napján terjesztették elő, így az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidő a Másodfokú Végzés esetén nem teljesült.
- [21] Az Alkotmánybíróság a bemutatottak alapján az indítványozók alapügyben hozott döntésekkel szembeni érveit nem vizsgálhatta {hasonlóan például: 3471/2022. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás: [10]; 3342/2022. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [21]}, így az alkotmányjogi panasz befogadhatóságát a továbbiakban csak a Kúria Végzését támadó elemében értékelte.
- [22] 2.3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az előterjesztett alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelem kritériumainak. Az indítványozók az Alkotmánybíróság főtítkárságának hiánypótlásra történő felhívását megelőző alkotmányjogi panaszukban állították a Kúria indokolásának tisztességtelenségét is. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság észlelte, hogy hiánypótlással kiegészített alkotmányjogi panasz – a fentiekben is bemutatottak alapján – már nem állította a Kúria Végzésének tisztességtelenségét annak indokolása mentén. Az indítványozók a Kúria Végzése megsemmisítésének szükségességét abban látták, hogy az olyan bírói határozatok hatályát tartotta fenn, amely az indítványozók álláspontja szerint tisztességtelen, és amelyeknek megsemmisítését az indítványozók kérték. Az Alkotmánybíróság tehát megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a Kúria Végzése miért ellentétes az Alaptörvény megsértett rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].
- [23] 3. A fentiek szerint az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 30. § (1) bekezdése, az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés d) és h) pontjai alapján visszautasította.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/114/2024.

